

ENERGISTASJONSPROSJEKT FASE I OG FASE II

Forslag til vedtak

1. Styret slutter seg til sluttrapporten til «Energistasjoner for grønn næringstransport» (2022-2024).
2. Styret støtter organisering og oppbygging av prosjektets fase II, 2025-2026.

SAKSFREMSTILLING

Bakgrunn

Osloregionen og Østlandssamarbeidet har i perioden 01.08.2022-31.12.2024 gjennomført prosjektet *Energistasjoner for grønn næringstransport*. Styret i Osloregionen er styringsgruppe for prosjektet. I denne saken legges sluttrapport for prosjektet frem for behandling i styret. Se også vedlagt sluttrapport (utkast).

Osloregionen søkte i februar 2024 om klimasats-midler for videreføring av prosjektet i *Energistasjoner fase II*. Prosjektet fikk i august 2024 tilsagn om støtte for prosjektet for 2025-2026. Nedenfor gis en overordnet presentasjon av prosjektet og forslag til organisering av prosjektet.

Bakgrunn for prosjektene er at 33 % av utslipp i veitrafikken på Østlandet kommer fra tunge kjøretøy (2022-tall). Omstilling til grønn næringstransport er avgjørende for å nå klimamål. Mangel på tilgjengelig infrastruktur og areal, i tillegg til tidskrevende saksbehandling av søknader om etablering av energistasjoner er identifisert som barrierer for omstillingen. Som planmyndighet og samfunnsutviklere har kommuner og fylkeskommuner roller for omlegging til nullutslipp. Miljødirektoratet la den 22. januar frem rapporten *Klimatiltak i Norge: Kunnskapsgrunnlag 2025* som forteller hvilke tiltak som må til for at Norge skal nå klimamålet for 2030 og hvordan utslippene kan kuttes videre mot 2035. Her er omstilling av tungtransporten et viktig bidrag for å nå klimamål.

Det vises også til *Strategiske føringer for Osloregionen 2025-2028* og vedtatt handlingsprogram, der grønn næringstransport er et tverrgående tema. Energistasjonsprosjektet er et tiltak under dette tema. Sekretariatet understreker viktigheten av å se dette prosjektet i sammenheng med gods- og logistikkhåndtering totalt sett og næringsutvikling.

For mer informasjon om prosjektet se www.energistasjoner.org og www.osloregionen.no/prosjekt/energistasjoner

Energistasjoner for grønn næringstransport fase I

Energistasjoner for grønn næringstransport er et samarbeidsprosjekt mellom Osloregionen og Østlandssamarbeidet, gjennomført i perioden 01.08.2022-31.12.2024, med støtte fra klimasats-ordningen. Det ble initialt sendt inn to søknader fra henholdsvis Vestfold og Telemark fylkeskommune (Østlandssamarbeidet) og Oslo kommune (Osloregionen). Prosjektet er gjennomført som et felles prosjekt, dette i samråd med Miljødirektoratet.

Det vises til sak 11/24 *Orientering fra pågående prosjekter i Osloregionen*, der det bli gitt en orientering for styret i Osloregionen om prosjektet. Prosjektets formål er å bidra til raskere etablering av energistasjoner for grønn næringstransport på Østlandet.

Prosjektet har samarbeidet tett med Grønt landtransportprogram, Statens vegvesen, ulike næringsaktører og organisasjoner. Kommuner og fylkeskommuner har spesielt viktige roller, blant annet når det gjelder areal- og transportplanleggingen, lokalisering av energistasjoner og logistikkterminaler og omlastingsterminaler. Prosjektet ble avsluttet 31.12.2024 og skal innen 14. februar levere en sluttrapport til Miljødirektoratet.

Hovedmål og delmål for prosjektet (ref opprinnelig søknad 2022)

I søknaden til prosjektet (februar 2022) ble mål og delmål beskrevet. Som følge av samarbeidet med Østlandssamarbeidets prosjekt og prosjektutvikling er det gjort noen justeringer i gjennomføring, men i hovedsak er prosjektet gjennomført i tråd med opprinnelig prosjektbeskrivelse.

Hovedmål. Prosjektet "Energistasjoner for grønn næringstransport" har som hovedmål å bidra i planlegging og etablering av lade- og fylleinfrastruktur for nullutslipp og biogass i kommuner på Østlandet, herunder utvikling av veileder for etablering av energistasjoner.

Delmål 1. Bidra med identifisering, koordinering og planlegging av mulige lokasjoner for lade- og fylleinfrastruktur for tyngre kjøretøy i kommuner i Osloregionen.

Delmål 2. Utvikle kunnskap om prosesser for planlegging og etablering av energistasjoner i samarbeid med kommuner, fylkeskommuner, statlige myndigheter og aktører i Grønt landtransportprogram.

Delmål 3. Identifisere barrierer og foreslå hvordan løse utfordringer for arealplanlegging og tilrettelegging for energistasjoner i kommuner.

Delmål 4. Utvikle en veileder (pilot) som verktøy for kommuner og andre aktører i etablering av infrastruktur til lade- og fyllestasjoner for tyngre kjøretøy.

Delmål 5. Spre kunnskap om innhold i veileder og kommunenes erfaringer for planlegging og etablering av energistasjoner.

Oppsummering av hovedresultater

Nedenfor er en oppsummering av hovedresultater fra samarbeidsprosjektet. Det vises til vedlagt sluttrapport med en gjennomgang av aktiviteter og resultater i prosjektet.

- Identifisert mulige lokasjoner for energistasjoner. Flere av mulige lokasjoner følges opp videre i 2025-2026.
- Gjennomført et stort antall befaringer og bistått i prosesser som har ført til søknader om støtte til energistasjoner fra Enova, og der støtte er innvilget til flere.
- Tilrettelagt for finansiering fra Enova på til sammen 16 824 524 NOK i det nå avsluttede programmet «Bedriftslading», og til sammen 19 156 250 NOK i programmet «Underveislading».
- Gjennomført regionale seminarer/verksted for vurdering av potensielle lokasjoner med fokus på næringslivets behov, vurdering av nettilknytning. Deltakere har vært fagpersoner og politikere fra kommuner og fylkeskommuner, representanter fra transportnæring, nettselskap, m.fl.
- Utviklet en veileder for etablering av energistasjoner, med betydelig involvering av aktuelle brukere av veilederen. Hovedmålgruppe er kommuner som arealmyndighet og byggesaksbehandlere, men har også stor verdi for andre aktører som utbyggere og transportnæring. Det er innledet en dialog med KS om samarbeid om spredning av bruk av veilederen nasjonalt.

- Åpning av første komplette energistasjon ved Innlandsporten, Stange kommune. Prosjektet bidro med å arrangere åpningsseminar med deltakelse fra politisk ledelse og næringsaktører.
- Bidratt med kunnskapsutvikling, bl.a. gjennom teknologi-webinarer for ulike energibærere. Webinarer tilgjengelig på Osloregionens youtube-kanal. Målgrupper har vært politikere, fagpersoner, næringsaktører, transportnæring m.fl. Målet har vært å øke innsikten om ulike energibærere, om behovet av infrastruktur og om ulike suksessfaktorer, både hos saksbehandlere og beslutningstakere.
- Gjennomført flere større og mindre arrangementer/seminarer i egen regi, men også i samarbeid med andre. Dette har bidratt til dialog, samarbeid og kunnskapsutvikling, med deltakelse fra kommuner, fylkeskommuner, gods- og logistikknæringen, utbyggere av energistasjoner, nettselskap, Grønt landtransportprogram, Statens vegvesen, Enova og Miljødirektoratet.

Prosjektet tas videre i *Energistasjoner fase II*, se nedenfor. Østlandssamarbeidet har også fått støtte til videreføring. Det er per 28. januar ikke endelig avklart hvordan Osloregionens prosjekt fase II skal samarbeide med prosjektet i Østlandssamarbeidet. Det er en klar føring om samarbeid i tilsagnet fra Miljødirektoratet.

Prosjektregnskap

Tabellen nedenfor viser revisorgodkjent prosjektregnskap for Osloregionens del av prosjektet. Østlandssamarbeidet leverer egen rapport for sin del av prosjektet. Timeinnsats for kommuner og fylkeskommuner er fordelt 50/50 mellom Osloregionen og Østlandssamarbeidet.

Utgifter:	timesats	Timeinnsats	Kostnader
Regnskapsførte kostnader 2022			81 542
Regnskapsførte kostnader 2023			914 424
Regnskapsførte kostnader 2024			135 733
Sum kostnader (regnskapsførte kostnader)			1 131 699
<i>Egeninnsats</i>			
Timeinnsats 2022 og 2023 Osloregionens sekretariat (timesats 600 kr)	600	703	421 800
Timeinnsats 2024 Osloregionens sekretariat (timesats 700 kr)	700	308	215 600
Timeinnsats 2022 og 2023 kommuner og fylkeskommuner (timesats 600 kr). Osloregionens andel	600	742	445 350
Timeinnsats 2024 kommuner og fylkeskommuner (timesats 700 kr). Osloregionens andel	700	791	553 963
Sum egeninnsats			1 636 713
Sum kostnader (regnskapsførte kostnader og egeninnsats)			2 768 411
Utbetaling fra Klimasats (= 50% av sum kostnader og egeninnsats)			1 384 206
Utbetaling fra Klimasats delrapportering sept 2023			737 455
Restutbetaling fra Klimasats ved sluttrapportering			646 751

Energistasjoner fase II

Osloregionen fikk i august 2024 tilsagn til 1,5 mill kroner i støtte fra klimasats-ordningen til prosjektet Energistasjoner fase II (2025-2026). Støtten dekker 50 prosent av kostnader for å videreføre Klimasats-prosjektet "Energistasjoner for grønn næringstransport" oppad begrenset til kr 1 500 000.

Prosjektet vil være en videreføring av gjennomført prosjekt og følge opp igangsatte initiativ og prosesser. Sekretariatet vil spesielt nevne følgende:

- Gjennomførte regionale verksted i 2024 i Mossregionen og Drammensregionen vil følges opp videre, med mål om etablering av energistasjoner, samt følge opp nye tilsvarende prosesser, bl.a. i Gjøvikregionen. Det vil arbeides for at flere delregioner i Osloregionen/på Østlandet gjennomfører denne type prosesser.
- Spredning og videreutvikling av veileder for etablering av energistasjoner. Her vil Osloregionen samarbeide med KS. Det skal jobbes med digitalisering av veileder og videreutvikling mht innhold, samt spredning av veileder til kommuner i Norge gjennom KS' sitt nettverk.
- Samarbeid med Grønt landtransportprogram og andre relevante prosjekter og organisasjoner, for mest mulig synergier og best mulig måloppnåelse.

Hovedmål og delmål for prosjektet:

Hovedmål: Prosjektet "Energistasjoner fase 2" har som hovedmål å bidra i koordinering, planlegging og etablering av lade- og fylleinfrastruktur for nullutslipp og klimanøytralt drivstoff i kommuner på Østlandet.

Delmål 1. Bidra med identifisering, koordinering og planlegging av mulige lokasjoner for lade- og fylleinfrastruktur for tyngre kjøretøy i kommuner i Osloregionen.

Delmål 2. Utvikle kunnskap om prosesser for planlegging og etablering av energistasjoner i samarbeid med kommuner, fylkeskommuner, havner i Osloregionen, Miljøstiftelsen ZERO, statlige myndigheter og aktører i Grønt Landtransportprogram.

Delmål 3. Tilgjengeliggjøre og videreutvikle veileder som digitalt verktøy for kommuner i Norge og andre aktører i etablering av infrastruktur til lade- og fyllestasjoner for tyngre kjøretøy.

Delmål 4. Spre kunnskap om innhold i veileder og kommunenes erfaringer for planlegging og etablering av energistasjoner.

Delmål 5. Øke kompetansen om internasjonale forhold som kan påvirke det norske markedet.

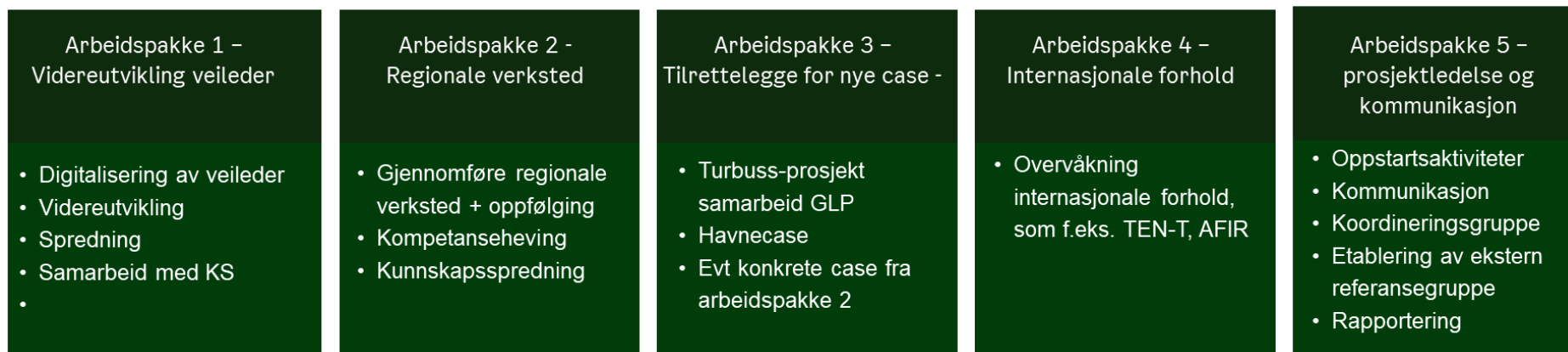
Organisering av prosjektet

Prosjektet foreslås organisert med styringsgruppe, prosjektledelse, koordineringsgruppe og en ekstern referansegruppe. Osloregionens faggruppe for Areal og transport vil også holdes løpende orientert om prosjektet.

- Styringsgruppe: Styret i Osloregionen IPR råd er styringsgruppe for prosjektet
- Prosjektansvarlig: Målfrid Baik, direktør
- Prosjektleder: Eva Næss Karlsen, fagsjef
- Koordineringsgruppe: representanter fra kommuner og fylkeskommuner
- Ekstern referansegruppe: Representanter fra ulike samarbeidspartnere, interessenter og kompetansemiljø

Prosjektbeskrivelse i arbeidspakker Energistasjoner fase II

Det foreslås at prosjektet organiseres i 5 arbeidspakker, som illustrert i figuren nedenfor.

Felles for alle arbeidspakker: samarbeid med aktuelle aktører og prosjekter